

ד"ר שירלי קוטנר,
מנהלת ביורושלים

כי מציון תצא תרופה

// אמנון אטד

על נחיתותה היחסית של ירושלים בתחום הכלכלי נכתב לא מעט. אולם לפחות בענף פעילות אחד יש לבירת ישראל יתרון יחסי ברור על פני כל אזורי הארץ האחרים. ירושלים היא מרכז הידע החשוב ביותר של מדינת ישראל בתחום מדעי החיים. העיר משופעת במסודות מחקר מובילים, ובראשם האוניברסיטה העברית, שבה מתבצעים כ-43 אחוזים מכלל המחקר הביוטכנולוגי של ישראל, ובתי החולים הגדולים הדסה ושערי צדק, האחראים לכמחצית מהמחקר הקליני בארץ. פעילויות רבות אלה יצרו בירושלים תשתית מ"פ מפותחת, הכוללת מעבדות משוכללות וציוד ייחודי, וכל זאת לצד כוח אדם משכיל ומיומן. ירושלים רושמת לזכותה את המספר הגבוה ביותר בארץ של סטודנטים לתואר דוקטור ברפואה ובמדעי החיים, ואת העובדה שיותר מ-2,000 מדענים ורופאים מובילים פועלים בה.

במקביל, קיימת בעיר פעילות ענפה של העברת טכנולוגיה מהאקדמיה לתעשייה: האוניברסיטה העברית מדורגת במקום ה-12 בעולם ברישום פטנטים בביוטכנולוגיה. חברת הבת שלה, יישום מדורגת בין 15 חברות מסחור הטכנולוגיה המובילות בעולם, וחברת הדסית של בית החולים הדסה היא בית יצר של חברות הזנק רבות. בירושלים פועלות מעל ל-100 חברות בתחומי הביוטכנולוגיה, המכשור הרפואי והפרמצבטיקה. יותר מ-60 מהן עוסקות בתחום הביוטכנולוגיה, ומהוות כ-35 אחוזים מכלל הענף בארץ.

על רקע מקבץ נתונים מרשים זה, ברור לכל כי תחום מדעי החיים הוא אחד ממנועי הצמיחה העיקריים של ירושלים. גם הרשויות העירוניות מודעות לכך היטב ובחמש השנים האחרונות הן מקדמות, בתמיכת הממשלה, הקמה של תשתיות מתקדמות, במטרה לחזק ולתמוך בפעילות בתחום מדעי החיים בעיר. הפעולות העיקריות שנוקטו במסגרת זו הן: הקמת פארק הביומד הראשון בישראל לחברות סטארט-אפ, המהווה חלון ראוה לפעילות הביוטכנולוגית בעיר. הפארק,

האם ידעת?

- כ-43 אחוזים מהמחקר הביוטכנולוגי וכמחצית מהמחקר הרפואי של ישראל מתבצעים בירושלים, באוניברסיטה העברית ובבתי החולים בעיר.
- בירושלים פועלות יותר מ-100 חברות בתחומי הפרמה, הביוטכנולוגיה והמכשור הרפואי, והן מעסיקות למעלה מ-3,100 עובדים. חברות הביוטכנולוגיה בירושלים מהוות כ-35 אחוזים מכלל חברות הביוטכנולוגיה בישראל.
- בירושלים מוקם פארק הביומד הראשון בישראל, שיפעל בסמוך למתקנים ולתשתיות של בית החולים הדסה ובית הספר לרפואה של האוניברסיטה העברית.
- ירושלים היא העיר היחידה במרכז הארץ הנהנית ממעמד של אזור פיתוח א', והעיר היחידה שמציעה הטבות ייחודיות לחברות ביומד.
- בירושלים מתרכז המספר הגדול ביותר של תלמידי תואר שלישי במדעי החיים. בכל שנה מסיימים את לימודיהם בירושלים כ-1,800 סטודנטים במדעי החיים והרפואה.
- חברת יישום של האוניברסיטה העברית מדורגת בין 15 חברות מסחור הטכנולוגיה המובילות בעולם.
- חברת הדסית, הממסחרת את הפיתוחים של הדסה, היא החברה למסחור טכנולוגי הראשונה שהונפקה בבורסה.
- חברת ביולין מירושלים מפעילה את החממה הביוטכנולוגית הייעודית היחידה בארץ.

המשותף להדסה ולאוניברסיטה העברית, יתחיל לפעול בחודש הבא במתחם בית החולים הדסה בעין כרם, יצירת חממה ביוטכנולוגית ייעודית, הראשונה והיחידה בישראל, המתמחה בפיתוח תרופות - ביולין; ויצירת הזרוע הביצועית ביורושלים, הפועלת כגוף-על לטיפול בכל הנושאים הקשורים למדעי החיים בעיר.

"ביורושלים הוא מיזם שהקמה הרשות לפיתוח ירושלים, בתמיכת משרד ראש הממשלה והעירייה, במטרה למנף את הידע העצום הקיים בירושלים בתחום מדעי החיים, וכדי לפתח את התעשייה והתעסוקה בתחום זה בעיר", מסבירה מנהלת ביורושלים, ד"ר שירלי קוטנר, "אנחנו למעשה נקודת המוצא לכל חברה חדשה, או תוכנית הרחבה, בתחום מדעי החיים בירושלים. מימון הפעילות שלנו מגיע מכספי תוכנית הצמיחה של ירושלים וכל הפעולות שאנחנו יוזמים נעשות בשיתוף פעולה הדוק עם הגופים המובילים בתחום מדעי החיים בעיר".

"ביורושלים שמה לה למטרה להפוך את ירושלים לליבת תעשיית הביומד של ישראל, ולשם כך אנחנו נוקטים במספר מהלכים שנועדו להעמיק את המודעות לנכסים הקיימים בירושלים בתחום, למשוך חברות והשקעות לירושלים, לעודד הקמת מיזמים ותשתיות חיוניים לפיתוח התעשייה בירושלים ולחזק חברות הזנק ירושלמיות", אומרת ד"ר קוטנר. "בנינו מאגר מידע ייחודי, שהוא מקור הידע העדכני והמקיף ביותר על כל תחומי הפעילות בענף מדעי החיים בירושלים, הכולל גם פורטל תעסוקה. הגישה למאגר המידע פתוחה לכל, באמצעות אתר האינטרנט שלנו, שכתובתו www.biojerusalem.org.il. בנוסף, אנחנו מפעילים מגוון תוכניות להכוונה וייעוץ מקצועי ליזמים ולחברות סטארט-אפ, הכוללות בין היתר סיוע בכתיבת תוכניות עסקיות לצורך גיוס כספים, ותוכניות להכשרת מנהלים ועובדים בתעשייה הביורפואית. אנחנו יוזמים הקמת חממת ביומד חדשה בעיר, וכמו כן אנו פועלים במישור הבינלאומי להעצמת הקשר ושת"פ בין אשכולות ביו מובילים בעולם והאשכול הירושלמי".

לא כולם מודעים לכך, אבל ירושלים היא כיום העיר היחידה במרכז הארץ שנהנית ממעמד של אזור פיתוח א' לחברות עתירות ידע, המעניק לחברות ולעובדים הטבות כספיות משמעותיות. "בנוסף להטבות ממשלתיות אלה", מציינת מנהלת ביורושלים, "זכאיות חברות עתירות ידע הפועלות בירושלים לקבל גם הטבות נוספות, שמעניקה הרשות לפיתוח ירושלים. לאחרונה אושרה הטבה נוספת ייעודית לחברות מדעי החיים שיעברו לירושלים, הכוללת מענק מעבר של עד 2 מיליון ₪ לחברות שמעסיקות לפחות 50 עובדים".

את הפירות של פעילויות אלה אנחנו אמורים לראות כבר בעתיד הקרוב. "בשנתיים הקרובות צפוי להתחולל שינוי משמעותי בפעילות הביוטכנולוגית בירושלים", אומרת ד"ר קוטנר, "שתי חברות ביו-פרמה מובילות, אומריקס ופרוטליקס, מקימות מפעלים בירושלים, טבע וסיגמה אולדריץ' בונות בעיר מפעלים נוספים, וחברות כמו מעבדות רפא וביולאב מרחיבות את פעילותן. בסך הכל מדובר בהשקעות של יותר מ-160 מיליון דולר, האמורות להוסיף לעיר מאות מקומות עבודה נוספים.

BIOJERUSALEM: www.biojerusalem.org.il